

03. 02. 2014

LAUSUNTO 31.1.2014

no. / /

Opetus- ja kulttuuriministeriölle

Aihe: Lukiokoulutuksen yleisiä valtakunnallisia tavoitteita ja tuntijakoa valmistelleen työryhmän ehdotukset

Viite: Lausuntopyyntö OKM064:00/2012

Suomen Lukiolaisten Liitto lausuu kunnioittavasti opetus- ja kulttuuriministeriölle seuraavaa:

Suomen Lukiolaisten Liitto (SLL) kiittää opetus- ja kulttuuriministeriötä mahdollisuudesta lausua lukiokoulutuksen yleisiä valtakunnallisia tavoitteita ja tuntijakoa valmistelleen työryhmän ehdotuksista.

Ehdotus lukiokoulutuksen tavoitteiksi

Koulutuksen arviointineuvosto on raportissaan 2012 arvioinut, että lukiokoulutuksen suurimmat kehittämiskohteet liittyvät asioiden syvällisempään ymmärtämiseen, opintojen pirstaleisuuteen ja työelämätaitoihin. Pidämme hyvänä, että työryhmä on esityksessään ottanut arviointineuvoston esittämät kehittämiskohteet vakavasti ja nostanut ne uusien lukiokoulutuksen tavoitteiden keskiöön.

SLL pitää työryhmän esitystä lukiokoulutuksen tavoitteiksi hyvänä ja kannatettavana. Asetusehdotuksen 3 § kokoaa onnistuneesti yhteen niitä tietoja ja taitoja, joita tulevaisuudessa lukiokoulutuksen käyneen tulee osata. Erityisesti haluamme kiittää työryhmää kokonaisuuksien hallinnan ja oppiainerajojen ylittämisen tuomisesta osaksi lukiokoulutuksen tavoitteita. Esitys ottaa ansiokkaasti huomioon muuttuvan yhteiskunnan tarpeet ja on merkittävä askel lukion kehittämisessä vahvat jatko-opinto- ja työelämävalmiudet antavan koulutuksen suuntaan.

Esityksen 5 § huomioi hyvin myös muuttuvat opiskeluympäristöt. SLL:n mielestä pykälässä korostetut monipuoliset opiskeluympäristöt ja tieto- ja viestintäteknologian tuntemuksen ja osaamisen painottaminen lukion toimintakulttuurissa ovat ensiarvoisen tärkeitä asioita tulevaisuuden modernin lukion kannalta.

Ehdotus lukion uudeksi tuntijaoksi

Nyt hyväksyttävä lukiokoulutuksen tuntijako tulee olemaan voimassa oletettavasti 2020-luvulle asti. Pienevien ikäluokkien ja toimintaympäristön kehittymisen takia on vääjäämättöntä, että lukioverkko ja yksiköiden rakenne tulevat muuttamaan muotoaan. Tuntijaosta päätettäessä SLL toivookin, että päätöksiä tehdään kauaskantoisesti ja pitäen mielessä murroksessa olevan yhteiskunnan tarpeet.

Asetusehdotuksen 9 §:ssä esitetyistä kolmesta vaihtoehdoista uudeksi nuorille järjestettävä-

väksi lukiokoulutuksen tuntijaoksi SLL kannattaa vaihtoehtoa A. SLL näkee, että se toteuttaa parhaiten asetusehdotuksen lukiokoulutukselle antamia tavoitteita ja on oikeansuuntainen harppaus kohti tulevaisuuden koulutusta.

Opintojen ryhmittely kokonaisuuksiin on toimiva ratkaisu, joka samanaikaisesti turvaa luki-
on kaksi pääfunktioita: tarjoaa yleissivistävän pohjan sekä mahdollisuuden syventyä opiskelijalle jatko-opintojen kannalta hyödyllisiin oppiaineisiin. Opiskelija kuitenkin voi edelleen halutessaan opiskella kursseja nykyisen kaltaisella tavalla. Esitys siis mahdollistaa nykyistä suuremman valinnanvapauden opiskelijalle, mutta ei pakota valitsemaan mitään op-
piainetta pois.

SLL ei näe, että työryhmän esittämä vaihtoehto A vaarantaisi yleissivistyksen, kuten julkisuudessa käydyssä keskustelussa on esitetty. Lukiokoulutusta on koulutuspoliittisessa päätöksenteossa katsottava osana koko suomalaista koulutusjärjestelmää; peruskoulun tehtävä on tarjota yhtenäinen sivistyspohja koko kansalle, lukiokoulutuksen taas tarjottava monimuotoisempaa yleissivistystä ja jatko-opintovalmiuksia. Nämä tavoitteet täyttyvät parhaiten vaihtoehdossa A.

SLL kiittää työryhmää myös asetusehdotukseen otetuista oppiainerajat ylittävistä teemaopinnoista. Yhteiset teemaopinnot ehkäisevät osaltaan lukio-opintojen sirpaleisuutta, jonka Koulutuksen arviointineuvosto on katsonut yhdeksi lukiokoulutuksen merkittävimmistä kehityskohdista. Teemaopintojen avulla opiskelijan on mahdollista hahmottaa entistä laajempia kokonaisuuksia ja monitieteellisyttä sekä samalla tuoda opiskeluunsa kohtaamista työelämän, korkeakoulujen ja muun yhteiskunnan kanssa.

Kiitämme työryhmää myös esityksestä matematiikan yhteiseksi opintokokonaisuudeksi. Yhteinen, ennen matematiikan oppimäärän valitsemista opiskeltava kurssi auttaa opiskelijaa löytämään itselleen sopivan matematiikkavalinnan. Samalla ne osaltaan purkavat matematiikkavalintojen sukupuolittuneisuutta.

Työryhmän esittämiä muita vaihtoehtoja SLL ei koe yhtä onnistuneina. Vaihtoehdossa B esitetty malli, jossa A-mallin mukaisten reaaliaineiden opinnot aloittavien yhteisten opintokokonaisuuksien lisäksi opiskelijan olisi opiskeltava kaksi opintoja eheyttävää kurssia, joista toinen sijoittuisi luonnontieteisiin ja toinen humanistis-yhteiskunnallisiin ja tutkimuksellisiin aineisiin, on keinotekoinen ja opiskelijan valinnanvapautta rajaava. SLL katsoo, että A-vaihtoehdon mukaiset teemaopinnot toteuttavat luontevammin oppiainerajojen ylittämisen ja opintojen eheyttämisen tavoitteita.

Vaihtoehto C:tä pidämme epäonnistuneena. Se ei vastaa niihin haasteisiin, jotka työryhmä on todennut lukiokoulutuksen haasteiksi ja kehittämiskohteiksi. Jokaisesta oppiaineesta yhden kurssin asettaminen pakolliseksi ylläpitää lukio-opintojen pirstaleisuutta ja hajanaisuutta.

Lausunnon keskeinen sisältö

Suomen Lukiolaisten Liitto pitää työryhmän esityksiä lukiokoulutuksen tavoitteisiin ja sen antamiin keskeisiin taitoihin hyvinä ja kannatettavina. SLL:n mielestä esitykset vastaavat hyvin niihin lukion kehittämiskohtiin, jotka esimerkiksi Koulutuksen arviointineuvosto on raporteissaan nostanut esille.

Nuorille annettavan lukiokoulutuksen tuntijakovaihtoehtoista SLL kannattaa vaihtoehtoa A, sillä se vastaa parhaiten sekä asetusehdotuksen lukiokoulutukselle asettamiin tavoitteisiin että lukion kehittämistarpeisiin. Vaihtoehtoa B SLL kritisoi liiallisesta valinnanvapauden rajoittamisesta ja yhteisten opintokokonaisuuksien epätarkoituksenmukaisesta rajaamisesta kahden opintokokonaisuuden osalta vain luonnontieteisiin tai humanistis-yhteiskunnallisiin ja katsomuksellisiin aineisiin. Vaihtoehtoa C SLL pitää epäonnistuneena, sillä se pitää sisällään nykylukion pirstaleisuuden eikä vastaa niihin kehittämistarpeisiin, joita lukiolla on.

Suomen Lukiolaisten Liitto

Helsingissä 31.1.2014

Otto Ahoniemi
Puheenjohtaja

Jonas Mikkilä
vt. Pääsihteeri

Lisätietoja:

Koulutuspoliittinen asiantuntija Wiking Vuori, 044 566 9767, wiking.vuori@lukio.fi